

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน การหากิน

ชื่อภูมิปัญญา การทำไหข้าว ข้องพร้าว บุง

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

เพื่อใช้ในครัวเรือน ของแต่ละบ้าน ที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลมานานแล้ว และตอนนี้ก็ยังคงมีอยู่ เพราะเป็นสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

ไหข้าว

วิธีทำไหข้าว

- เริ่มต้นไม้ข้าวหลามซึ่งมาจักเป็นตอกเต็ม (จะเส้นใหญ่) เหลาให้ได้ที แล้วเริ่มสานด้วยตอก 12 เส้น โดยใช้ตอก 2 เส้นเริ่มไปกัน
- ไหข้าวนี้จะใช้สาน 2 ชั้น โดยสานชั้นที่ 1 เสร็จแล้ว ก็สานชั้นที่ 2 เข้าประกบกันไปเรื่อย ๆ จนเสร็จได้ที่แล้ว ใช้กรรไกรตัดรอบขอบแล้วก็ใส่ขอบปาก ก็เสร็จวิธีทำไหข้าว

ข้องพร้าว

วิธีทำข้องพร้าว

- วัสดุที่ใช้เป็นหวาย เรียกว่าหวายหางหนู โดยหามาได้จากป่าห้วยน้ำอิ
- โดยนำมาผ่าเป็นเส้นแล้วก็เหลาให้พอดีก็เริ่มใช้หวาย 8 เส้น นำมาพับครึ่ง หวายใช้ยาวประมาณ 1 สอกกว่า ๆ เสร็จแล้วก็นำมาเย็บปาก โดยเย็บลายคูกง ก็เป็นอันว่าเสร็จ แล้วใช้ได้เลย

บุง

วัสดุในการทำบุง

1. ไม้ไผ่
2. ไม้บุง ไม้ไร่ ไม้ข้าวหลาม

วิธีทำbung

- นำไม้มาผ่าเสร็จแล้วก็มาจักให้เป็นเส้น (ตอก) แล้วก็เหลาด้วยมีดเหลาเตรียมไม้ตอกที่เหลาให้ครบจุดของที่จะสาน
- เริ่มต้นใช้ไม้ตอก 12 เส้น เพื่อก่อกันส้า
- จิงสานเป็นลายตาน แล้วจะใหญ่ขนาดใดก็ได้ตามใจชอบ ก่อนจะเม้นปากเป็นลายเสือซ่อนเล็บ ก็ต้องทำไม้ปากก่อน ใต้ที่แล้วก็เสร็จเรียบร้อยก็จุนกันแล้วใส่หูว่าทอ ก็เสร็จในขั้นตอนการทำส้า

ประโยชน์ที่ได้รับ

- เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาปัญญาของท้องถิ่น
- สามารถนำวัสดุที่ได้จากท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์
- สามารถทำเป็นอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับครอบครัว

แหล่งข้อมูล

นายรัตน์ จันทรคำเรือง

บ้านเลขที่ 67 หมู่ 3 ตำบลน้ำบัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110